

Bloggar förändrar det kristna medielandskapet

DET KRISTNA MEDIELANDSKAPET är ett annat namn för helheten av kyrkliga och kristna massmedia – tidningar, hemsidor, TV-kanaler och radioprogram. Trots att detta bara är en bråkdel av det totala medieutbudet är det svårt att se allt som händer i det landskapet och sätta träffande ord på det. För att ändra bild: i det havet är det lätt att man bara ser ytskummet och de nära vågorna, medan de mera långsiktiga förändringarnas strömmar under ytan inte uppmärksammas.

En sådan förändring är förskjutningen från det som ibland kallats »gammalmedia» till de nya elektroniska media, där nyheter, reaktioner och opinioner publiceras av individer och inte av redaktioner, och det med mycket kort pressläggningstid – för att nu uttrycka sig gammaldags. Det viktigaste uttrycket för elektroniska medias nya roll är inte nätversioner av tidningsinnehåll, utan bloggarna.

En blogg är oftast en persons röst – obunden och ocensurerad. Den människan vill formulera sina tankar om ett urval av verkligheten, välja ut och vidarebefordra nyheter och reaktioner på dem, ofta med ett markerat eget perspektiv. För att bli läst måste en blogg ha en kvalitet eller nivå som gör den läsvärd – den ger intressant och

välinformerat material, den är välskriven, originell och tänkvärd, slagkraftig i både argument och stil.

Läsarna måste inte hålla med eller tycka om det bloggaren säger, men är den intressant nog tränger rösten igenom. Bloggar blir lästa, dvs. får inflytande i relation till styrkan i argumenten och nivån på formuleringsskickligheten – inte på grund av sin närhet till kyrkliga maktcentra. En välkänd kyrklig blogg, som skrivs i marginalen av Sverige men läses både i biskopsgårdar, kyrkomötet och på SPT:s redaktion, får 450 000 besök per år – och därmed obestridligen inflytande.

Det är kanske bäst att konkretisera förändringen med exempel. Om någon på gammalmedias tid blev kritiserad eller förlöjligad av en kyrklig översåtes yttranden i Svenska kyrkans största organ, *Kyrkans Tidning*, om en själv eller ens fromhetstradition eller rörelse, hade man i stort sett två alternativ för att gå i svaromål. Antingen skrev man en insändare till sagda tidning, satte sig ner och väntade hoppfullt på att tidningen skulle ta in ens text, helst oändrad och kanske utan en avsnoppande slutkommentar, eller publicerade man sin text i något »eget» litet organ med en fjrtiondel så stor läsekrets.

Riktigt så är det inte längre. I juni 2012 lät en före detta kyrklig ledare på en stor ö sin irritation över vad somliga andra tyckte om drop-in-dop ta sig uttryck i ett försmädligt påhopp i *Kyrkans Tidning* på en välkänd företrädare för fel åsikter (från en något mindre ö). Effekten blev inte den väntade, »Ja, usch, där har vi den avskydde!», utan snarare

motsatsen. En rad välkända och flitigt lästa inomkyrkliga bloggare, varav flera ingalunda är överens med den påhoppade i teologiska och kyrkliga frågor, vände sig mot *KT*-krönikans författare och den osakliga och smädliga nivå han valt för sitt inlägg. Det upprörande i saken var inte de åsikter han påstod att mörkmannen och hans gelikar hade, utan hans nedlåtande karakteristik av dem han ville åt och själva pådyvlandet av obehagliga åsikter på dem. Krönikan sågs tämligen enhälligt som ett lågvattenmärke i inomkyrklig debatt, och författarens försvar av den som »skämtsam» och befogad mot en person som »kritiserat kyrkans demokratiska ordning » bara förankrade den mycket nära botten.

Det viktiga i detta är inte att en uppsatt person ibland kan möta mothugg för en dålig text och sorgliga argument i stället för självklart instämmande, utan att opinionsbildning i kyrklig kontext inte längre emanerar uppifrån i så hög grad som förut. Den strömmar fram från flera olika håll. Kritik och instämmanden följer plötsligt andra banor än de som hittills reglerar förhållandet mellan majoritet och minoritet i kyrkan. Det finns så många fria röster i det opinionslandskapet som bara finner läsare på grund av sin egen tyngd av saklighet, klagörande analytisk skicklighet, drabbande formulering, att det påverkar också gammalmedia – möjligen också de maktavare som finns bakom dem. Också de måste låta fler röster höras och olika perspektiv återspeglas om de ska kunna matcha bloggarna och fortfarande väcka intresse. Också de måste lägga omsorg på saklighet i sina argument, om de ska tas på allvar och övertyga.

Utvecklingen har nog bara börjat, men den inger hopp. Man andas alltid friare när en åsiktshegemoni börjar luckras upp.

Musen som röt

är titeln på en burlesk bok (och film, med Peter Sellers i alla huvudroller) från 1950-talet om ett mycket litet europeiskt hertigdöme som förklarar krig mot Amerikas Förenta Stater. Ett initialt problem är att få USA att överhuvudtaget lägga märke till att de är utsatta för ett krig från pyttationen – det är svårt att höra möss ryta.

Av någon anledning associerar man lätt till den rytande musen, när man läser den stolta deklARATIONEN i Kyrkans Tidnings ledare den 12 juli: »Svenska kyrkans linje kommer att segra». (Se klippet från Bloggardag längre fram i detta nummer). Svenska kyrkans segrande linje visar sig i KT inte ha just något med förkunnandet av det kristna glädjebudskapet om Jesu seger över ondska och död att göra. Nej, nej, chefredaktör Ahlberg, som enligt egen utsago är agnostiker, vet bättre – hennes linje är det oreserverade stödet till Pride-festivalen, enkönade äktenskap och andra önskemål från den framgångsrika gay-lobbyn i landet. Där är hon, får vi veta, en modig föregångare och förkämpe för »de mänskliga rättigheterna om lika behandling av alla».

Att Svenska kyrkan traskar patrullo efter riksdagen och alla tongivande medieröster i Sverige är kanske inte så

uppseendeväckande modigt att det hörs i den väldiga medvinden. En kyrka som säger det alla redan säger väcker ingen särskild respekt för det i omvärlden. Inte heller verkar det som om andra kyrkor som vi tidigare haft goda ekumeniska förbindelser med gripits av motvillig beundran och nu tacksamt följer vårt svenska föredöme i snabb omvärldsanpassning och en reformteologi lika djup som Tåkern. En kyrka som inte främst lyssnar efter vad Gud talar kan inte övertyga andra kyrkor och kristna om att det som hörs från henne är rytandet från Lejonet av Juda (Amos 3:8). Det låter mera som egna pip från betydligt mindre djur.

Den enda linje vår kyrka och alla kyrkor måste följa är Vägen, och eftersom den är Guds väg till oss och vår väg till honom, så kommer den att segra, hur än dagens opinionsvindar blåser.